

Malalties neurodegeneratives i demències

Codi: 101711
Crèdits: 9

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500893 Logopèdia	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Ingrid Fontanals Muñoz
Correu electrònic: Ingrid.Fontanals@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Joan Martí Fàbregas
Laura Auge Domenech
Alberto Lleó Bisa

Prerequisits

Es recomenable haver cursat Neurologia del llenguatge de 2n

Objectius

El temari estudia les principals malalties neurodegeneratives que determinen trastorns cognitius i dellenguatge tant en la població infantil com en l'edat adulta, i prepara els alumnes per a l'estudi sistemàtic de la patologia del llenguatge i els trastorns neuropsicològics acompanyants originats per aquestes malalties, introduint-los en les tècniques específiques de rehabilitació. En d'altres assignatures del Grau s'aprofundeix en aspectes específics de la rehabilitació de trastorns de llenguatge, la parla i la deglució: Neurologia del Llenguatge (101710), Disfàgia i trastorns relacionats (101712), Innovació tecnològica aplicada (101694), Pràcticum III (101696).

En acabar l'assignatura es pretén que l'alumne/a sigui capaç d'identificar les principals característiques de les malalties neurodegeneratives que poden cursar amb problemes del llenguatge, així com d'avaluar aquests trastorns i de plantejar-ne una intervenció adequada. També haurà de ser conscient de les implicacions familiars i socials d'aquest tipus de trastorns i de la necessitat d'un abordatge multidisciplinari.

Competències

- Actuar d'acord amb el codi deontològic de la professió: respectar el secret professional, aplicar criteris professionals de finalització i derivació dels tractaments.
- Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
- Demostrar que es coneixen els límits de les pròpies competències i saber identificar si és necessari fer un tractament interdisciplinari.
- Dissenyar i gestionar projectes.

- Explorar, avaluar i diagnosticar els trastorns de la comunicació i el llenguatge, i emetre'n un pronòstic d'evolució, des d'una perspectiva multidisciplinària.
- Utilitzar les tecnologies de la comunicació i la informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Actuar de manera ètica en els casos de pacients observats en les sessions pràctiques, així com en la interacció amb els familiars dels pacients.
2. Comprometre's de manera ètica per la qualitat de l'actuació.
3. Descriure els aspectes de la rehabilitació de les alteracions de la parla, el llenguatge i la deglució que requereixen la intervenció conjunta de professionals de diverses disciplines (neurologia, fisioteràpia, psicologia, etc.).
4. Dissenyar i gestionar projectes.
5. Identificar els principals articles del codi deontològic de la professió de logopeda i analitzar-ne les implicacions.
6. Utilitzar les tècniques d'exploració més adequades per diagnosticar les alteracions del llenguatge, la parla i la deglució d'origen neurològic, i per emetre'n un pronòstic d'evolució.
7. Utilitzar les tecnologies de la comunicació i la informació.

Continguts

1. El pacient amb demència o malaltia degenerativa
  - 1.1. Canvi de la seva vida i entorn.
  - 1.2. Primera visita: recollida d'informació.
  - 1.3. Valoració.
2. Corea de Huntington.
3. Demència Vasculat
4. Epilepsia
  - 4.1 Síndrome de Landau-Kleffner
5. Demències per ús i abús d'estupefaents
6. El llenguatge a la tercera edat
7. Demència Fronto-temporal
8. Demència Semàntica
9. Afàsia progressiva primària no fluent
10. Alzheimer
11. malalties neurodegeneratives en la infància i l'adolescència
  - 11.1 errors congènits del metabolisme
  - 11.2 malalties mitocondrials
  - 11.3 trastorns congènits de les glucoproteïnes
  - 11.4 encefalopaties progressives

12. Pàrkinson
13. Demència per cosos de lewy
14. parkinsonismes
15. Esclerosi Múltiple
16. ELA
17. Altres distròfies musculars

Metodologia

L'assignatura constarà d'un mòdul teòric i un mòdul pràctic amb sessions de casos clínics.

Les activitats formatives representen un 60% de teoria i un 40% de pràctica. La pràctica consta de la presentació de casos clínics, tan en sessions teòriques, on l'alumnat treballa els continguts de l'assignatura a partir del cas, com a partir de l'observació directa de casos del dispensari de l'EPL de l'Hospital de Sant Pau.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	40,5	1,62	2, 3, 4, 6, 7
Pràctiques	27	1,08	1, 2, 3, 4, 6
Tipus: Supervisades			
Estudi cas clínic	35	1,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i treball en equip	118,5	4,74	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Avaluació

Els alumnes se'ls avaluarà mitjançant un exàmen teòric tipus test i un treball pràctic.

També formaran part de l'avaluació final les tasques demanades durant el transcurs de l'assignatura.

Qualificació final

S'obtindrà del promig entre les qualificacions de les parts teòriques de l'assignatura i la part pràctica amb la següent proporció:

40 % teoria mèdica de les demències i malalties degeneratives

40 % rehabilitació logopèdica de les demències i malalties degeneratives

20 % pràcticum .

Cal superar (amb una nota de 5 o més punts) cada part per separat per tal que aquestes facin mitja per obtenir la nota final de l'assignatura. En cas de suspendre una de les parts, la recuperació es farà només de la part no superada i es guardaran la resta de qualificacions per a una mitja posterior.

Es considerarà Assignatura superada si de la suma ponderada s'obté una nota de curs de 5 o més punts

Es considerarà alumne/a NO AVALUABLE quan NO hagi lliurat evidències d'aprenentatge per un pes mínim del 40%.

L'alumnat que tingui una nota de curs de 4 o més punts però inferior a 5 podrà realitzar la prova de reavaluació de les parts on no hagués demostrat un rendiment satisfactori.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Part mèdica (test)	40	2,5	0,1	1, 3, 5, 6
Part pràctica	20	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Part rehabilitadora (Estudi de casos)	10	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Part rehabilitadora (test)	25	1,5	0,06	1, 2, 3, 6, 7
Part rehabilitadora (Treball pràctic sobre la teoria)	5	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

Bibliografia

"Cuidar en casa a personas mayores con dependencia", Aguilar i Casacuberta, Montserrat. Diputació de Barcelona. ISBN 978-84-9803-004-4

"Fundamentos de neurolingüística". A.R. Luria. Ed. Toray-Mason.1980

"Trastornos del equilibrio. Un abordaje multidisciplinario". R. Ramírez Camacho. Ed. McGraw-Hill Interamericana. 2003

"Neurologia esencial" Thomas C Head, Karl E Misulins ed. Masson, 2008

"Neurología pediátrica".Natalio Fejerman. Editorial Panamericana, 2007

"Demencias: investigación, diagnóstico y tratamiento. M.F. Weiner, A.M. Lipton. Masson, 2005.

"Manual del cuidador de enfermos de Alzheimer". VVAA. Ed. Mad, SL. 2005.

"Aspectos sociales y familiares de los pacientes con demencia". 2a edición. F. Bermejo Pareja. Ed. Díaz de Santos, 2004.

"Enfermedad de Alzheimer y otras demencias". VVAA. Ed. Médica Panamericana, 2006.

"Neurología de la Conducta y Neuropsicología". J. Peña-Casanova. Ed. Médica Panamericana, 2007.

"Las demencias y la enfermedad de Alzheimer: una aproximación práctica e interdisciplinar". Deví Bastida, J., Deus Yela, J. Ed. ISEP, 2004.